

Rik BOSTEELS

Meubelmaker

De broers Rik (81) en Nico (76) BOSTEELS groeiden op in de meubelzaak van hun grootvader, sinds 1907 vlak naast de Onze-Lieve-Vrouwkerk in Sint-Niklaas. De eerste volgde een opleiding als interieurarchitect en stapte in de jaren 1950 als ontwerper in het familiebedrijf, de tweede leidde het atelier. Hun werk belandde in vele huiskamers, maar ook in kerken, kloosters en kathedralen.

‘Werken voor zowel arbeiders als bisschoppen was erg boeiend’

Jozefien VAN HUFFEL

Twee keer rinkelt de winkelbel terwijl Rik BOSTEELS vertelt. Eerst komt een klant vragen om was voor kersenhout. En dan wil iemand gewoon kijken, omdat ze als kind vaak voor het uitstalraam stond en nu las dat de zaak sluit. „Wat ik het meest zal missen, is hoe uit mijn creativiteit concrete objecten groeiden”, zegt BOSTEELS. „Soms kreeg ik midden in de nacht een idee en stond er in de namiddag al het begin van een meubel in het atelier.”

– *U schildert. Wordt dat nu uw tweede leven?*
Eigenlijk maak ik al langer aquarellen dan meubels. Toen ik interieurarchitectuur wilde studeren in Gent, werd ik op de eerste lesdag opgewacht aan de poort: „Manneke, ge zijt aliene.” De opleiding ging niet door en ik sloot bij de schilders aan. Een jaar later was ik nog steeds de enige kandidaat-student en trok ik naar Brussel. Zeven jaar bracht ik door in de naoorlogse hoofdstad, een schitterende plek voor studenten. We waren bij de eerste leden van Jeugd en Muziek. Voor een *treuzeneus*, een prikje, volgden we de beste concerten van op de eerste rij. We misten ook geen enkele tentoonstelling. Ik hou aan die periode om grote openheid voor cultuur over.

– *Koos u bewust voor de familiezaak?*
Ik groeide er op. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er nauwelijks hout. We bezitten nog een kast die mijn vader maakte met hout van een molen. Nadien, tijdens de repressie, werden meubels stuk gesmeten op straat en deden we volop reparaties. Ik had ook in het onderwijs terecht gekund, maar ik had mogen studeren, terwijl mijn vader me nodig had. Vanaf midden jaren vijftig deed ik het ontwerp, mijn broer Nico het atelier en mijn vader de administratie. Ik kreeg daarover nooit spijt.

Nu we ermee stoppen, treur ik vooral om de vakkennis die verloren gaat. Mijn grootvader, Arthur Bosteels, studeerde aan het einde van de negentiende eeuw in Parijs. Alles wat hij wist, gaf hij mondeling door. Het begint bij de boom, die je precies op het juiste moment moet kapen om houtworm te voorkomen. Maar het gaat ook over keukengeheimen. Wij maakten zelf boenwas en ook *biester*, een mengsel uit notenbolsters dat wordt gebruikt om eikenhout te kleuren.

Rik Bosteels: „Je kan niet zomaar meubels verkopen. Je moet er de juiste bestemming voor zoeken.” © Frank Bahn Müller

– *Hoe begon u voor de Kerk te werken?*
Voor de Expo '58 had pater Jan Joos de leiding over het Vaticaanse paviljoen. Hij was Sint-Niklazenaar en deed een beroep op ons. Andere opdrachten volgden. Ik maakte bijvoorbeeld vijftientig kleine altaren voor de congregatie van Scheut en een abtstoel en koorbanken

„Mijn bisschopstroon staat naast een Rubens. Daar ben ik wel fier op”

voor de abdij van Chevetogne. De abt zei dat hij nooit eerder zo sterk de verschillende stijl en smaak van Vlamingen en Walen ervoer.

Jaren later bleek er, vlak voor de heropening van de Antwerpse Onze-Lieve-Vrouwekathedraal na restauraties, geen bisschopstroon te zijn. De verantwoordelijke nam de Gouden Gids en belandde bij de ‘b’ van Bosteels. Mijn eerste ontwerp bleek te luxueus, maar ik ben fier

op de sobere troon, want die staat naast *De kruisoprichting* van Rubens.

– *Werkte u het liefst aan die grote projecten?*
Ik hield van de variatie. Als interieurarchitect beslis je niet hoe iemand een meubel gaat gebruiken, dus buig je je naar zijn leven en persoonlijkheid. Heel verschillende mensen lieten mij toe in hun intieme levensfeer, van arbeiders tot bisschoppen. Ik leerde daaruit dat gevoel voor schoonheid niets te maken heeft met intelligentie of opleiding. Gisteren bezocht ik nog een tentoonstelling van Raoul De Keyser. Hij was een eenvoudig persoon, die kunst van wereldniveau maakte.

Kunst ontstaat als iemand er naar kijkt en iets bijzonders ziet. Hetzelfde geldt voor meubels. Die moeten een verlengde van de gebruiker worden. Je kan ze niet zomaar verkopen. Je moet er de juiste bestemming voor zoeken. Als een meubel werd geleverd, betrok ik er altijd de werklieden bij die het maakten, zodat ze de waardering voelden.

Vandaag is dergelijk maatwerk onmogelijk. Terwijl materiaal en loon vroeger

elk de helft van de prijs van een meubel bedroegen, weegt het loon vandaag veel zwaarder. Handgemaakt modern design krijg je misschien nog verkocht, maar dan aan Russen en sjeiks, niet aan gewone Sint-Niklazenaren.

– *Kijkt u altijd meteen naar de meubels als u ergens binnenkomt?*

Ik kijk, maar ik voel vooral. Vroeger deed ik elke dag mijn ronde door het atelier, om alle meubelen te betasten. Je voelt meteen of een tafel al dan niet handgemaakt is en met je handen ontdek je zelfs onzichtbare fouten.

Geregeld stap ik nog binnen in de kerken waar ik een altaar of andere meubels maakte. Ik word er als het ware naartoe getrokken. Laatst was ik nog in een kerk bij Deinze. Ik herinner me hoe het altaar lang geleden werd ingehuldigd. De bisschop zou komen, maar liet vlak voordien plotseling vragen hoe de stoelen zouden staan. In zithouding? De bisschop kwam niet. Op sommige plaatsen merk ik dat die grote afstand tussen kerkbestuur en gelovigen nog steeds niet helemaal weg is.